

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ПРОТИ УКРАЇНИ В ІНТЕРНЕТ-ЗМІ

Новим способом ведення війни без зброї, як такої, сьогодні виступає інформаційна війна, головним завданням якої є знищення людей, не як фізичної сили, а як соціуму. Першим термін «інформаційна війна» вжив Томас Рон у звіті під назвою «Системи зброї й інформаційна війна» у 1976 р. Він зазначив, що інформаційна складова є невід'ємним компонентом американської економіки і може стати вразливою ціллю в мирний чи воєнний час [5].

За визначенням професора Б. Юськіва інформаційна війна або «інформаційно-психологічний вплив – це цілеспрямоване виробництво і поширення спеціальної інформації, яка безпосередньо впливає на функціонування інформаційно-психологічного середовища суспільства» [5]. Із самої назви «інформаційно-психологічний вплив» можна зрозуміти, що безпосереднього позбавлення людей життя, даху над головою, їжі не відбувається. Натомість ведення такої війни призводить до руйнації психіки цілого суспільства, що за своїми розмірами та значенням прирівнюється до збройних війн. Наслідки інформаційної боротьби можуть значно переважати наслідки воєнних дій. Інший дослідник цього поняття дає йому дефініцію, яка наголошує на тому, що інформаційна війна – це дії, спрямовані на завдання шкоди інформації та процесам, які базуються на інформації супротивника для захисту та інформаційної переваги над ним [1]. Володимир Тулубко зазначає, що найбільш ефективними засобами для здійснення інформаційно-психологічного впливу є засоби масової інформації, тому їх слід теж вважати «складовою стратегічних сил інформаційної війни» [3]. Відповідно до цього, мас-медіа повинні контролювати, яку інформацію вони поширюють, та саме яким чином, адже це в будь-якому випадку вплине на свідомість суспільства.

Наталя Семен наводить такі інструменти інформаційної війни з боку Росії проти України: дезінформування та маніпулювання; пропаганда; намагання змінити громадську думку; психологічний та психотропний тиск; поширення чуток [2, с. 24]. Доповнити цей список можна інструментами, які наводить Назарій Шуляк: блокування теле- та радіоефірів; усунення з ефіру канали національних меншин, наприклад, татарського каналу в Криму; дезінформація та поширення псевдонин; поширення фальшивої, так званої фейкової, інформації [4].

В умовах бойових дій на Сході України, а також окупації Криму, результат інформаційно-психологічного впливу російських ЗМІ на українське суспільство проявився у викривленні подій, пов'язаних з АТО, вороже ставлення людей зі східних регіонів до західної частини держави, поширення дезінформації, а також різке етнічне розмежування населення. Все частіше обговорюється мовне питання, точаться дискусії навколо багатоетнічності України, з'являються заборони на низку російських фільмів та телеканалів, відбувається процес декомунізації в усіх сферах суспільного життя. Безперечно, все має свої плюси, але й мінуси також. Така умовна ізоляція від всього російського ще не означає, що інформаційний вплив з боку Російської Федерації надалі не здійснюватиметься. Багато людей у пошуках інформації звертається до Інтернет-ЗМІ, де немає жодних заборон і є хорошим та перспективним майданчиком для введення інформаційної війни.

Аналізуючи низку Інтернет-ЗМІ, які є учасниками інформаційної війни на боці Росії, можна побачити, що їх діяльність побудована на поширенні несправжньої інформації, так званої «фейкової», яка покликана дезінформувати, як українське населення, так і російське. Така політика російської влади ставить собі за мету появу недовіри до української влади та суспільства, шукаючи найменший привід, щоб облити брудом державу, проти якої проводить агресорську діяльність. На сайтах Інтернет-видань, як російських, так і новостворених республік ДНР та ЛНР, розміщують матеріали під голосливими заголовками, де згадуються вигадані «Укр націоналісти», «націоналістичні батальйони», східні території України, які не перебувають під владою ДНР, вважають окупованими. Під голосливими заголовками подають образливі висловлювання в сторону українських

військових та влади, часто публікують анонімні матеріали, а також описують вигадані події без жодних посилань на джерело інформації.

Серед Інтернет-ЗМІ, які своїми вигаданими матеріалами дезінформують людей, можемо вирізнити: «Молот правды», «Новости Донецкой Республики», інформаційне агентство «Новорос-сія», «Комсомольская правда», «РИА-новости», «V-news». Ці видання поширюють в мережі інформацію, що не відповідає дійсності або із перекручуваннями фактів. Крізь призму великої кількості політичних подій, як на міжнародній арені, так і в Україні, чимало повідомлень Інтернет-ЗМІ містять відеоматеріали з виступів українців політиків, зокрема Президента України Петра Порошенка, який зазначав про успішну діяльність Служби безпеки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горбань Ю. О. Інформаційна війна проти України та засоби її ведення [Електронний ресурс] / Ю. О. Горбань // Вісник НАДУ. – 2015. – Вип. №1. – С. 136-141 – Режим доступу до ресурсу: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2015/04/20.pdf>.
2. Семен Н. Ф. Поняття «інформаційна війна» в контексті соціальних комунікацій / Н. Ф. Семен // Держава та регіони: Серія: Соціальні комунікації. – 2016. – №1 (25). – С. 22-25.
3. Чистоклетов Л. Г. Інформаційно-психологічні впливи як невід'ємна складова парадигми інформаційної безпеки [Електронний ресурс] / Л. Г. Чистоклетов, В. Й. Шишко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – С. 183-192. – Режим доступу до ресурсу: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvldu_2012_2\(1\)_24.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvldu_2012_2(1)_24.pdf)
4. Шуляк Н. Інформаційні війни в інтеграційних процесах [Електронний ресурс] / Назарій Шуляк. – С. 44-46. – Режим доступу до ресурсу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/28224/1/011-044-047.pdf>.
5. Юськів Б. М. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Інформаційні війни» / Б. М. Юськів. – Рівне: РІС КСУ, 2003. – 55 с.